

VOOR- EN NADELEN VAN CASTRATIE EN STERILISATIE VAN GROTE HONDEN

Castratie

Castratie is het wegnemen van de primaire geslachtsorganen (testikels of eierstokken). Bij castratie denken we meestal aan de reu, maar in feite wordt een teef ook gecastreerd. Immers bij de "sterilisatie" worden de eierstokken verwijderd, en dan is het eigenlijk correcter om over castratie te spreken.

In het algemeen wordt een reu alleen gecastreerd als er medische of praktische klachten zijn, die gebaseerd zijn op (een teveel aan) testosteron. Immers door de castratie, waarbij beide testikels worden verwijderd, wordt de productie van testosteron sterk verminderd. Binnen 6 uur na de castratie is de hoeveelheid testosteron in het bloed al vrijwel nul. Er wordt nog wel wat testosteron elders in het lichaam geproduceerd, met name in de bijniere.

In de puberteit komt de productie van geslachtshormonen pas goed op gang. Dat heeft onder meer gevolgen voor de groeischijven in de botten. De groeischijven worden "gesloten", er treedt geen verdere lengtegroei meer plaats. Vroegtijdige castratie kan dus leiden tot grotere dieren.

Wat zijn nu de voordelen van castratie?

- De reu zal minder weglopen omdat hij minder behoefte heeft achter loopse teven aan te gaan (95% succes)
- De reu heeft minder neiging tegen iets of iemand 'op te rijden' of tegen iets aan te plassen (95% succes)
- Een ontsteking aan de voorhuid wordt meestal minder
- Er is minder kans op een ontsteking of een goedaardige vergroting van de prostaat
- De reu wordt minder fel ten opzichte van andere reuen ($\pm 60\%$ succes)

En wat zijn de nadelen van castratie?

- Het gaat om een operatie onder algehele narcose. Elke operatie brengt een zeker risico met zich mee, al is dit met de huidige anesthesiemiddelen en -apparatuur erg klein
- De operatie kan niet ongedaan worden gemaakt
- De reu heeft na de castratie de neiging om dikker te worden door de veranderde hormoonspiegels. Door het aanpassen van de hoeveelheid voeding kunt u het gewicht op peil houden
- Heel soms komt het voor dat de vachtstructuur bij reuen van bepaalde rassen na de castratie verandert

Let op: na de castratie kan de reu wel nog korte tijd vruchtbaar zijn! Dit komt doordat er nog sperma 'in de leidingen' aanwezig is.

Zijn er geen alternatieven voor castratie?

Jazeker! Tegenwoordig kan de dierenarts een hormoon-implantaat inbrengen dat de testosteronproductie blokkeert. Tijdelijke onvruchtbaarheid wordt bereikt vanaf 6 weken na inbrengen tot tenminste 6 maanden erna. Tijdens deze periode zal men een aanzienlijke verkleining van de testikels zien. Na uitwerking van het implantaat zullen de testikels geleidelijk weer hun oorspronkelijke omvang bereiken en zal ook de vruchtbaarheid weer terugkeren. Dit is een prima middel voor het verkrijgen van tijdelijke onvruchtbaarheid bij fokreuen.

Sterilisatie

Met sterilisatie wordt eigenlijk bedoeld dat de eileiders worden afgebonden tussen de eierstok en de baarmoeder, waardoor de eicellen niet meer in de baarmoeder kunnen

komen. Dat is fijn als u niet wilt dat de teef drachtig wordt, maar de loopsheid met alle toestanden eromheen blijft u houden. Daarom kiest niemand hiervoor.

De meeste mensen kiezen voor een operatie waarbij beide eierstokken worden verwijderd. Feitelijk is dat een castratie. Voor het gemak, omdat het in de volksmond nog steeds 'sterilisatie' wordt genoemd, gaan we met dat begrip door.

Wat is het doel van de sterilisatie?

Het voorkomen van loopsheid en ongewenste dekkingen, en het voorkomen van ziektes en kwalen die door vrouwelijke hormonen worden opgewekt.

Kan dat niet op andere manieren?

Jawel, de loopsheid kan ook worden voorkomen door injecties met het hormoon proligeston (Delvosteron).

Maar daaraan zijn enkele belangrijke nadelen verbonden, waardoor het in de praktijk vrijwel alleen wordt toegepast voor een éénmalige onderdrukking van de loopsheid, bijvoorbeeld voor een tentoonstelling of een jachtseizoen.

Wat is het beste tijdstip van de sterilisatie?

Het beste moment om de teef te steriliseren is 2 tot 3 maanden na de eerste loopsheid. In principe kan het al veel eerder en wel vóór de eerste loopsheid.

Maar er is een klein verschil. Teven die gesteriliseerd worden vóór de eerste loopsheid hebben een iets grotere kans op urine-incontinentie.

Sterilisatie op latere leeftijd kan ook. Maar dan missen we de voordelen van vroegtijdige sterilisatie.

Wat zijn deze voordelen?

- Het is een definitieve oplossing: geen loopsheid meer, dus geen bloedverlies meer en een verminderde aantrekkelijkheid voor reuen
- Geen risico meer op ongewenste dekkingen, waardoor uw teef per ongeluk drachtig kan worden
- Schijnvrucht behoort tot het verleden. Veel teven hebben na de loopsheid last van de veranderende hormoonspiegels. Ze kunnen daardoor een verhoogde nesteldrang krijgen en zelfs melk gaan geven. Kortom, ze denken dat ze drachtig zijn en kunnen hierdoor behoorlijk van slag zijn
- Veel minder kans op het ontstaan van melkkliertumoren op latere leeftijd. Bij sterilisatie na de eerste loopsheid is deze kans 8 %, bij sterilisatie na de tweede loopsheid is deze kans al 26%! Hoe vaker een teef loops geweest is, hoe vaker er oestrogenen (vrouwelijke hormonen) in het lichaam hebben rondgevoerd, hoe groter de kans op melkkliertumoren.
- Geen kans meer op een baarmoederontsteking. Omdat de teef geen eierstokken meer heeft en dus niet meer loops wordt, is er ook geen invloed meer van vrouwelijke hormonen op de baarmoeder. Daardoor wordt baarmoederontsteking voorkomen.
- De kans op het ontstaan van suikerziekte neemt af

(Bij de sterilisatie worden meestal alleen de eierstokken verwijderd. Indien er aanleiding toe is, wordt de baarmoeder ook verwijderd).

Zijn er ook nadelen aan een sterilisatie?

- Ook deze operatie gaat onder algehele narcose, hetgeen altijd een minimaal risico met zich meebrengt
- De operatie kan niet meer ongedaan worden gemaakt
- Door de veranderde hormoonhuishouding na de sterilisatie kan er een tragere verbranding van de voedingsstoffen optreden. Hierdoor heeft de teef de neiging dikker te worden. Dit kunt u voorkomen door de teef iets minder voeding te geven.

- Een klein percentage van de gesteriliseerde teven wordt urine-incontinent. Meestal is dit met medicijnen te verhelpen
- De vachtstructuur kan veranderen

Bronvermelding:

GELRE Dierenartsen

Dierenkliniek Lichtenvoorde

Anton Vos, dierenarts